

Datum
2021-08-19
Vår referens
Anna Olin
Enhetschef
anna.olin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss Motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa GRF-2021-17306

Sammanfattning

Miljöpartiet har inkommit med en motion gällande barn och ungas psykiska ohälsa. I motionen lyfts fram att andelen elever som rapporterar att de lider av stress och psykisk ohälsa har ökat i form av att symptom som stress, ångest, nedstämdhet, sömnsvårigheter och irritation blivit vanligare bland eleverna. Vidare påtalas brister i studiero och brister i elevhälsans förmåga att hjälpa elever med behov och att det ska ha bidragit till den ökade psykiska ohälsan bland barn och unga.

Ett förslag från Miljöpartiet är att komplettera elevhälsans fysiska hälsokontroller med en psykisk hälsokontroll för att tidigt fånga upp barn och unga som mår dåligt.

Grundskoleförvaltningens bedömning är att hälsokontrollerna som skolsköterskorna genomför redan ger skolan möjlighet att fånga upp signaler på psykisk ohälsa. Skolsköterskorna har kontakt med varje elev på individnivå, gruppnivå och organisationsnivå på skolan. Psykologerna inom grundskoleförvaltningen arbetar företrädesvis på grupp- och organisationsnivå för att kunna gagna skolans elever på bästa möjliga sätt. Skolpsykologen blir inkopplade på individnivå då det bedömts finnas ett sådant behov. Miljöpartiet vill även sätta en maxgräns på 300 elever/kurator och skolpsykolog alternativt en kurator/skolpsykolog per stadie. En nationell översyn pågår gällande olika professioner inom elevhälsan och dess eventuella nivåreglering av antalet elever per tjänst. Grundskoleförvaltningen anser att man bör invänta det nationella beslutet i denna fråga och ställer sig generellt kritisk till en sådan form av reglering.

Mot bakgrund av ovanstående anser grundskoleförvaltningen att grundskolenämnden ska föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar det till kommunfullmäktige.
2. Grundskolenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

- Följebrev Motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa, STK-2021-735

- Motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 210917 Remiss Motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa
- Förslag till yttrande GRN 210929 Remiss Motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2021-09-17

Grundskolenämnden 2021-09-29

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

I sin motion lyfter Miljöpartiet två förslag som grundskoleförvaltningen tagit ställning till nedan

Införande av en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog

Det pågår en nationell översyn gällande olika professioner inom elevhälsan och dess eventuella nivåreglering av antalet elever/tjänst. Det är viktigt att det blir nationella riktlinjer kring möjligheterna att kunna utföra sitt uppdrag inom vardera profession.

Den utredningens förslag till en reglering av en acceptabel lägstanivå för personal inom elevhälsan anger att en skolläkare får ansvara för högst 7 000 elever, en skolsköterska för högst 430 elever, en psykolog för högst 1 000 elever och en kurator för högst 400 elever.

Grundskoleförvaltningen är kritisk till att antalet elever ska regleras, även om regleringen endast anger en lägsta nivå. Numerära regleringar saknar relevans för dagens uppdrag inom elevhälsan. Fler faktorer än elevantal behöver vägas in. Bemanningen behöver vara anpassad till mål och uppdrag samt faktorer som elevunderlagets socioekonomiska sammansättning och antal nyanlända elever, antal skolor, antal rektorer att samarbeta med och antal elevhälsoteam att närvara i.

En skolsköterska har relation med varje elev och följer alla elevers utveckling samt arbetar hälsofrämjande och förebyggande på både individnivå och gruppnivå, medan kuratorerna agerar i olika ärenden och inte har individkontakt med alla. Grundskoleförvaltningen ställer sig därför frågande till en högsta nivå på 300 elever per kurator och psykolog som inte heller har individkontakt med vardera elev genom åren.

Komplettering av elevhälsans fysiska hälsokontroll med en psykisk hälsokontroll

Gällande motionens framställan att komplettera elevhälsans fysiska hälsokontroll med en psykisk hälsokontroll, behöver vi informera om att det redan i dagsläget finns en stor genomlysning både fysiskt, psykiskt och socialt i skolsköterskans återkommande hälsosamtal.

Grundskoleförvaltningen vill framhålla några förklarande fakta för att öka förståelsen för den organisation och det innehåll som redan finns inom elevhälsan. Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag. Medicinska elevhälsan följer alla barn på skolan och i vissa utvalda åldrar genomförs mer övergripande hälsosamtal. Dessa samtal föregås av att hälsoformulär gällande elevens mående och fylls i både av elev och vårdnadshavare. Svaren är sedan ett underlag att ha med vid själva hälsosamtalet som berör hela elevens mående. Det är endast en liten del som är ”fysisk”.

Det är kontroll av längd och vikt för att kunna följa barnets tillväxtkurva och utläsa eventuella avvikelser. Även psykiskt illabefinnande kan vara synligt där. Ryggen bedöms för att tidigt upptäcka eventuell begynnande skolios, och det görs även kontroll av syn och hörsel. I samband med dessa kontroller ser man också om en elev självskadar sig eller har andra synliga tecken på psykisk ohälsa.

I övrigt är det samtal kring matvanor, sömnvanor, allmänt mående, oro, trygghet i skolan/på fritiden/hemma, funderingar kring pubertet och könstillhörighet, om någon gjort hen rädd i vardagen eller på internet, om man har kompisar, känner sig ledsen, stressad, har ont i magen, huvudet, vad man gör på fritiden, om man upplever sig klara av skolarbetet, om man upplever att man får den hjälp man behöver, om man har kompisar i skolan och på fritiden, om man deltar i skolidrotten, om man har något fritidsintresse, om man kommit i kontakt med droger, om man vet någon som inte har det bra, framtidstankar med mera.

I detta kommer det fram mycket om hur eleven mår psykiskt och skolsköterskorna är utbildade i att göra en första bedömning, kunna ge stöd samt vet var de ska hänvisa vidare och eventuellt skriva remiss vidare till berörda instanser. De har alltid kontakt med vårdnadshavare som har ett föräldraansvar gällande sitt barns mående.

Utifrån vad som framkommer under hälsosamtalet kan skolsköterskan be om medgivande från vårdnadshavare att få informera elevhälsoteamet (EHT) om det är någon åtgärd som behövs från skolan. Sedan samarbetar man kring vad som behöver göras.

Elever och vårdnadshavare söker också själva till medicinska elevhälsan, vilket är en stor fördel. Vi anser det av största vikt att psykologen i skolan deltar i EHT och påverkar och handleder i bemötande och hur man bäst ger stöd till elever i den dagliga vistelsen i skolan och deras studiemiljö. Det måste genomsyra alla korridorer och klassrum och överallt i skolan av all personal. Det är inte förenligt med det uppdrag psykologen i skolan har nu och inte kostnadseffektivt att psykologen skulle screena eleverna för psykisk ohälsa. Framför allt eftersom det redan ingår att prata om psykisk hälsa och upptäcka psykisk ohälsa i de kontakter som eleverna har med medicinska elevhälsan. Psykologerna arbetar företrädesvis på grupp- och organisationsnivå. Endast i samband med initierade utredningar öppnar de upp journal och genomför individärende. Psykologerna ska stärka personalen i att stärka skolans friskfaktorer och skyddsfaktorer. Det samlade arbetet på skolorna är viktigt för att eleverna ska må bra och känna sig trygga.

Ansvariga

Anders Malmquist Förvaltningschef